

Planeringsstrategi

Enligt PBL 3kap 23 §.

Beslutad av kommunfullmäktige 2024-02-13

BORLÄNGE

Metadata om dokument

Dokumentnamn Planeringsstrategi enligt PBL 3kap 23 §.		Dokumenttyp Strategi	Omfattar Lägg in text
Dokumentägare Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Samhällsbyggnad	Publicering Ja	
Författningsstöd Plan och bygglagen, PBL 2010:900			
Beslutad Välj datum	Bör revideras senast 2027-11-30	Beslutinsats Kommunfullmäktige	Diarienummer 2023/663
Revidering 1 Lägg in datum och paragraf	Klicka eller tryck här för att ange text.		
Revidering 2 Lägg in datum och paragraf	Klicka eller tryck här för att ange text.		
Revidering 3 Lägg in datum och paragraf	Klicka eller tryck här för att ange text.		

Innehåll

Planeringsstrategi.....	0
Metadata om dokument	1
Innehåll.....	3
Bakgrund	4
Översiktsplan.....	4
Planeringsstrategi.....	4
Metod	4
Uppföljning och projektbeskrivning	4
Organisation	5
Länsstyrelsen i Dalarnas underlag till planeringsstrategi.....	5
Länsstyrelsens bedömning av granskningsyttrandenas aktualitet.....	5
Statliga intressen angivna i Länsstyrelsens underlag	5
Lagändringar efter 2014 och efter aktualitetsprövningen 2018	6
Översyn av översiktsplan med tillhörande fördjupningar	6
Inaktuella översiktsplaner	6
Vision	5
Sammanfattning från uppföljning av ÖP och FÖP.....	5
Sammanfattande bedömning och fortsatt arbete	6
Översiktsplan FalunBorlänge 2014.....	6
Antagna program och strategier i Borlänge kommun.....	6
Fortsatt översiktsplanearbete	7
Agenda 2030.....	7
Näringslivsstrategi och industrins grönaomställning	8
Energiförsörjning	8
Digitalisering.....	9
Jordbruksmark.....	9
Förorenade områden	9
Dricksvattenförsörjning.....	9
Vatten och avlopp	10
Dagvattenstrategi.....	10
Kulturmiljö.....	10
Fördjupad översiktsplan Borlänge tätort, 2018.....	10
Tidplan och process för planeringsstrategin.....	11

Bakgrund

Översiktsplan

Översiktsplanen är kommunens avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör användas, utvecklas och bevaras. Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Den ska spegla den politiska majoritetens intentioner och beslutas av kommunfullmäktige. Översiktsplanen är inte bindande men starkt vägledande vid efterföljande planering så som detaljplanering, bygglov och tillstånd. Planen måste vara aktuell för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Borlänge har två gällande planer **Översiktsplan FalunBorlänge, 2014** och **FÖP-tätort, 2018**. **Fördjupad översiktsplan över Runn (FÖP-Runn) är ett pågående planarbete tillsammans med Falu kommun.**

Efter utgången av år 2025 kommer översiktsplaner som antagits före den 1 januari 2004 att upphöra att gälla. I Borlänge kommun berör detta SÖP-97 och Solbacka-96 hur det hanteras fortsatt redovisas i efterföljande kapitel.

Planeringsstrategi

Senast den 11 september 2024, två år efter senaste ordinarie val ska kommunfullmäktige ha antagit en planeringsstrategi, annars blir kommunens översiktsplan med tillhörande fördjupningar automatiskt inaktuell enligt plan- och bygglagens 3 kap 23 § (PBL).

Planeringsstrategin ska både redogöra för om det har skett förändringar i planeringsförutsättningar som påverkar översiktsplanens aktualitet och om översiktsplanen fortfarande stämmer överens och går i linje med de politiska målen. Planeringsstrategin innebär inte att översiktsplanen ändras utan redogör för om och i så fall i vilka delar av kommunens översiktsplan som är aktuell samt vad kommunens översiktsplanering ska fokusera på i det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen.

Det är möjligt att ändra planeringsstrategin om beslut fattas innan den 11 sep 2024. d.v.s. en planeringsstrategi kan tas fram flera gånger under samma mandatperiod, dock minst en gång. Enligt PBL ska planeringsstrategin finnas tillgänglig på kommunens webbplats och skickas tillsammans med protokollsutdraget med beslutet till vissa aktörer.

Metod

Uppföljning och projektbeskrivning

Uppföljning av översiktsplan FalunBorlänge, 2014 och fördjupad översiktsplan över Borlänge tätort, 2018 har varit ett viktigt steg inför framtagande av en planeringsstrategi. För att översiktsplanen ska fungera som styrnings- och inriktningsdokument och som stöd för tillstånd, detaljplanering och bygglov måste den vara aktuell och spegla aktuella politiska ställningstaganden. Syftet med uppföljningen är även att redovisa hur stadens planering och byggande följer översiktsplanens intentioner och riktlinjer. Uppföljningen belyser ny lagstiftning och ändringar i t.ex. riksintressen som påverkar översiktsplanens aktualitet. Även regionala och kommunala planeringsunderlag som kan påverka ÖPs aktualitet av betydelse har granskats. Omvärldsbevakning med en översikt av trender och påverkande faktorer har granskats i uppföljningen t.ex. åldrande befolkning, kompetensbrist och bristen på råvaror så som jordartsmetaller.

En enkät om hur ÖP och FÖP-tätort fungerar som planeringsinstrument har skickats ut brett inom sektorn och till kommunfastigheter samt till de kommunala bolagen Borlänge Energi, Hushagen och Tunabyggen. Uppföljningen har tagits fram av samhällsbyggnadssektorn.

Uppdraget om att ta fram en planeringsstrategi gavs av kommunstyrelsen till samhällsbyggnadssektorn 230509. En workshop (WS) genomfördes med kommunstyrelsens arbetsutskott under våren 2023, med syfte att synliggöra för- och nackdelar med en gemensam översiktsplan tillsammans med Falu kommun, vilka frågor som är viktiga att bibehålla i samarbetet med Falu kommun samt ta ställning till om Borlänge ska ta fram en egen kommuntäckande översiktsplan. Under hösten genomfördes ett uppföljande möte med fokus på återkoppling från WS1 och en diskussion om innehållet i planeringsstrategin inför beslut om planeringsstrategin.

Framtagandet av planeringsstrategin har skett genom samverkan mellan politiker i kommunstyrelsen, miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidie samt tjänstepersoner inom samhällsbyggnadssektorn.

Organisation

Beslutandeinstans, KF

Beredandeinstans, kommunstyrelsen, KS (miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidie).

Styrgrupp

Tf Sektorchef Samhällsbyggnad, Louise Nordström
Verksamhetschef Plan och bygg, Henrik Modigh
Tf Verksamhetschef Strategi och exploatering, Solveig Åkerhielm

Projektgrupp

Projektledare, Översiktsplanerare Jenny Palmqvist
Samhällsplanerare, Tony Drott
Strateg, Gustaf Högvist
Samhällsplanerare, Victoria Bengtsson

Länsstyrelsen i Dalarnas underlag till planeringsstrategi

Länsstyrelsen ska lämna underlag till kommunens planeringsstrategi enligt 3 kap 26 § plan- och bygglagen (PBL). Underlaget inkom till Borlänge kommun den 2022-06-20. Länsstyrelsen ska i underlaget till kommunen redovisa statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska det anges hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller. Länsstyrelsens underlag bifogas som bilaga.

Länsstyrelsens bedömning av granskningsyttrandenas aktualitet

Länsstyrelsens granskningsyttranden är aktuella.

Statliga intressen angivna i Länsstyrelsens underlag

Länsstyrelsen anger intressen som är av särskilt stor vikt inför framtagande av planeringsstrategi eller en ny översiktsplan. Nedan sammanfattning över de delar som pekas ut som viktiga att ta hänsyn till när översiktsplanen ska ändras. Underlaget innehåller statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Nedan finns en sammanfattning av vad underlaget innehåller:

Riksintressen	Riktlinjer för bostadsförsörjning	Gröninfrastruktur
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen	Energi och klimat	Jämställdhet och jämlikhet
Miljökvalitetsnormer	Vindkraft	Gestaltad livsmiljö
Hälsa och säkerhet	Vattenkraft	Totalförsvaret
Vatten och avlopp	Infrastruktur	Folkhälsa
Förorenade områden	Jordbruksmark	Regionala mål och program
Mellankommunal samordning	Kulturmiljö	Friluftsliv
Totalförsvaret		

Lagändringar efter 2014 och efter aktualitetsprövningen 2018

- **Flera ändringar i PBL som rör den översiktliga planeringen. Bland annat:** förtydliganden om kommunernas ansvar för klimatanpassning.
- **Miljöbalken**, januari 2018
- **Kommunens bostadsförsörjningsansvar**, i oktober 2022 trädde ändringar av lagen i kraft.
- **Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter**, i januari 2020 blev barnkonvention svensk lag. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, exempelvis PBL. Barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i 2 kap i PBL.

Översyn av översiktsplan med tillhörande fördjupningar

Inaktuella översiktsplaner

Kommunen bör i arbetet med planeringsstrategin se över hur översiktsplaner äldre än 2004 ska hanteras i den fortsatta översiktsplaneringen. För Borlänge kommun innebär det följande:

1. Solbacka-Färjenäs, 1996-06-19 fördjupad översiktsplan - Solbacka – Färjenäs slutar att gälla. Konsekvensen med att planen slutar att gälla anses försumbar med anledning av att området omfattas av områdesbestämmelser och andra strategiska dokument som t.ex. VA-plan hanterar flera strategiska frågor i hög utsträckning. För att säkerställa att de intressen som behöver beaktas och upprätthållas är samarbetet mellan bygglov, miljökontoret och strategi- och exploateringskontoret viktigt.
2. Samordnad översiktlig planering Falun & Borlänge - området mellan städerna, 1997 (SÖP 97) upphör att gälla. Det innebär för Borlänge kommun att de delar av SÖP:en som inte ingår i ÖP 2014 eller FÖP-tätort Borlänge 2018 inte längre är aktuella. Konsekvenserna med att planen blir inaktuell anses vara försumbara. Då de frågorna av störst relevans ingår i ÖP 2014 samt FÖP-Tätort 2018. Även tillkomna riksintressen samt att antagna strategiska dokument så som VA-plan, trafikstrategi och miljöstrategi ger tillräcklig vägledning i flera av

de frågor som är av större vikt, samt att det pågående arbetet med FÖP-Runn hanterar flera av de frågor som är viktiga i efterföljande planering.

Vision

Borlänge kommun har tagit fram en vision för framtiden, i den ingår bland annat i Strategiskplan 2020-2023, senare ersatt med Mål och budget för 2024-2027.

”Inte vilken stad som helst – Sveriges trevligaste stad”

Borlänge är staden med trevligt folk. Här finns utrymme för olika personligheter, åsikter, viljor och kreativa krafter – själva grunden till människors möjlighet att trivas och utvecklas. Borlänge kännetecknas av vilja, mod, lyhördhet och en ständig strävan efter att påverka framtiden.

Visionen kompletteras med tre visionsområden som beskriver hur Borlänge ska utvecklas för att vara en hållbar kommun att leva och verka i.

- Ett socialt hållbart Borlänge: Ett Borlänge där människor lever ett gott liv med jämlika och jämställda förutsättningar för hälsa, trygghet och lärande.
- Ett ekonomiskt hållbart Borlänge: Ett innovativt Borlänge som växer och utvecklas på ett balanserat sätt.
- Ett ekologiskt hållbart Borlänge: Ett Borlänge som tar ansvar för miljön både nu och i framtiden.

Sammanfattning från uppföljning av Översiktsplan (ÖP) och fördjupad Översiktsplan för tätorten (FÖP-tätort)

Samhället är under förändring på sätt som påverkar samhällsplaneringen och därmed översiktsplaneringen. Det är både sociala och demografiska förändringar, likväl som förändringar som t.ex. uppstår genom digitalisering, det säkerhetspolitiska läget, klimatförändringar och elektrifieringen.

Borlänge kommun har genomfört en uppföljning av Översiktsplan FalunBorlänge 2014 (ÖP) samt fördjupad Översiktsplan för Borlänge tätort (FÖP), 2018. Syftet har varit att granska hur översiktsplanen fungerar som styr- och inriktningsdokument. Om översiktsplanen ger stöd i detaljplanering och bygglov. Syftet med uppföljningen är även att redovisa hur stadens planering och byggande följer översiktsplanens intentioner och riktlinjer, och har gjorts genom att följa upp översiktsplanens huvudstrategier. Uppföljningen synliggör vad som har fungerat bra och mindre bra i samarbetet mellan Falun och Borlänge. Även vad som är viktigt att bibehålla, läs mer under fortsatt arbete.

En enkätundersökning om hur översiktsplanen fungerar som planeringsinstrument inom kommunkoncernen har genomförts. Bland de tjänstepersoner som svarat på enkäten är det en klar majoritet som anger att översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen för Borlänge tätort fungerar bra som styrdokument. Nästan hälften av tjänstepersonerna som svarat på enkäten anser dock att tjänstemannabeslut och politiska beslut inte alltid går i linje med översiktsplanen och fördjupade översiktsplanen för Borlänge tätort (FÖP-tätort). Det finns behov av att öka översiktsplanens och FÖP-tätorts användarvänlighet och det finns behov av att öka medvetandet och användningsgraden av översiktsplanen.

Uppföljningen av ÖP, 2014 och FÖP-tätort, 2018 finns med som bilaga i sin helhet.

Sammanfattande bedömning och fortsatt arbete

Översiktsplan FalunBorlänge 2014

Grunden i den gällande översiktsplanen bedöms vara aktuell då planen fortfarande bildar en stabil grund för kommunens fysiska planering. Planen är även grundläggande för beslut i andra frågor. Borlänge kommun ser behov av att tydligare kunna spegla aktuell politisk viljeinriktning och strategiskt fattade beslut in i en egen kommuntäckande översiktsplan som en stor anledning till att en ny kommuntäckande översiktsplan behöver tas fram. Att Borlänge kommun har en egen kommuntäckande översiktsplan skapar bättre förutsättningar att bedriva en kontinuerlig översiktsplanering (rullande översiktsplanering) enligt lagstiftarens intentioner.

Det finns ett värde att bibehålla delar av det strategiska arbetet med Falun och de bör ske även fortsatt. Det handlar t.ex. om infrastruktur, näringslivsutveckling, besöksnäring, bostadsförsörjning och inte minst den fördjupade översiktsplanen över Runn som är ett pågående arbete tillsammans med Falu kommun. Det finns en politisk samsyn mellan Falun och Borlänges politiker om vikten att bibehålla, fortsätta utveckla och stärka de delar som har fungerat bra tillsammans men inte genom en gemensam kommuntäckande översiktsplan.

Mellankommunala frågor av betydelse enligt PBLs 3 kap 5§ om det finns områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse ska det framgå av översiktsplanen. Det handlar t.ex. infrastruktur (väg, järnväg & flyg) större täkter, anläggningar för sophantering, småbåtshamnar och andra fritidsanläggningar, friluftsområden som är regionalt betydelsefulla och som bör bevaras t.ex. Runn, större sammanhängande grönområden, kulturmiljöer (t.ex. Torsångsbygden/Vika), kollektivtrafikförsörjning och större detaljhandelsanläggningar med ett upptagningsområde som omfattar mer än en kommun. Det innebär att kommunerna oavsett om vi har en gemensam kommuntäckande ÖP eller inte, är skyldiga enligt PBL att samordna vissa intressen.

Antagna program och strategier i Borlänge kommun

Sedan översiktsplanen antogs 2014 och FÖP-tätort 2018 har ett flertal nya planeringsunderlag antagits i Borlänge kommun. Flera av dessa har en tydlig koppling till översiktsplanering och i vissa delar kan de ersättas eller integreras i delar i kommande översiktsplan (ÖP):

- Parkeringsstrategi, 2016
- Parkeringstal, 2017
- Träbyggnadsstrategi, 2018
- Naturvårdsplan, 2019
- Serviceplan för Borlänge kommun, 2019
- Friluftsprogram, 2020
- Dagvattenstrategi, 2020
- VA-plan, 2020
- Trafikstrategi, 2020
- Arkitekturprogram, 2021
- Barnens arkitekturprogram, 2021
- Bredbandsstrategi, 2021
- Miljöstrategi, 2021
- Näringslivsstrategi, 2022
- Program för lekplatser på allmän plats, 2022
- Bostadsförsörjningsprogram, 2023

Arbete pågår med ett antal program/planer och strategier bland annat en grönplan som förväntas vara klar år 2025. Flera delar av grönplanen blir viktig att integrera i en ny översiktsplan. Ett kulturmiljöprogram är under framtagande och förväntas vara slutförd år 2024. Även här finns en tydlig koppling till ÖP och delar som behöver integreras i en ny översiktsplan. Revidering av kommunens serviceplan pågår, även den har en tydlig koppling till översiktsplan.

Det finns flera statliga och regionala tillkomna underlag och intressen som kommunen bör ta hänsyn till i arbetet med en ny översiktsplan. t.ex. reviderade och tillkomna riksintressen som t.ex. totalförsvaret och friluftsliv som behöver integreras i kommande ÖP (se kap Länsstyrelsens underlag). Ett av de regionala underlagen som är av särskilt stor vikt att integrera i en ny ÖP är Dalastrategin (Regionalutvecklingsstrategi, RUS).

Fortsatt översiktsplanearbete

I följande kapitel belyser kommunen några områden där det finns en mer utarbetad plan för vad som ska genomföras. Andra exempel på frågor som behöver behandlas ytterligare i arbetet med en ny översiktsplan är bland annat miljö kvalitetsnormer, beredskapsplanering, gestaltad livsmiljö m.m. (se Länsstyrelsens underlag).

Agenda 2030

Översiktsplan FalunBorlänge, 2014 bygger på regeringsuppdraget, "Vision för Sverige 2025", som presenterades i december 2012 av Boverket. Mycket har hänt sedan dess. Agenda 2030 antogs 2015 av FN:s medlemsländer. Agenda 2030 syftar till att balansera en ekonomisk, ekologisk och social hållbar utveckling genom att nå 17 globala mål till år 2030. Målen har en tydlig koppling till Borlänges Vision om:

- **Ekologisk**
- **Social och**
- **Ekonomisk hållbarhet**

Miljöstrategi, 2021

Miljöstrategin beslutas av kommunfullmäktige sep 2021 och ska aktualiseras varje mandatperiod. Miljöstrategin utgår från de nationella miljömålen och Agenda 2030 och beskriver kommunens ambitioner och vad vi ska fokusera på för att vi ska bli framgångsrika. De övergripande målen från miljöstrategin behöver integreras i ÖP. Miljöstrategin har tre prioriteringar:

- **Hejda klimatförändringarna.** Borlänge ska vara klimatneutralt 2030. Utsläppen ska minska så att vi håller oss inom vår koldioxidbudget och på så sätt bidrar till Parisavtalets mål.
- **Stärk den biologiska mångfalden.** Den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas.
- **Skapa en cirkulär ekonomi.** Det innebär en resurseffektiv stad med avfall nära noll och slutna giftfria kretslopp.

Klimatneutrala städer (Viable Citites)

Borlänge ska tillsammans med 22 andra svenska städer arbeta för att gemensamt hitta lösningar på de stora samhällsutmaningar som klimatomställningen innebär. "Vi tar oss an utmaningen att nå målet ett klimatneutralt och hållbart Borlänge år 2030". Målet är ett Borlänge där klimatutsläppen minskar till nära noll och där vi tar vår del av ansvaret för att leva upp till Parisavtalet. Ett stort antal aktörer (dryga 30) har skrivit på kommunens klimatkontrakt vilket innebär höga förväntningar på att kommunen aktivt arbetar för att nå målet.

Social hållbarhet

Social hållbarhet kan definieras på olika sätt. I den strategiska planen för Borlänge kommun 2020-2023 definieras social hållbarhet som *”ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa utan orättfärdiga skillnader, ett anpassningsbart och förändringsbenäget samhälle som tål påfrestningar samt ett samhälle med hög tolerans, där människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen”*. Det finns många kopplingar mellan social hållbarhet och översiktsplanering. Här behöver kommunen lyfta frågorna tydligare in i den strategiska planeringen. Det gäller både analyser och strategier som behöver tas fram men även avvägningar och ställningstaganden till stöd för efterföljande planering.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet kan definieras olika. En definition om vad ekonomisk hållbarhet är finns i Borlänge kommuns strategiska plan 2020-2023 där ekonomisk hållbarhet beskrivs som *”en integrerad del av hållbarhet och innebär att använda, vårda och underhålla resurser (mänskliga och materiella) för att skapa långsiktigt hållbara värden genom bättre utnyttjande, återanvändning och återvinning av såväl förnyelsebara resurser som icke förnyelsebara resurser”*. Det saknas strategier och planeringsinriktningar i ÖP idag.

Näringslivsstrategi och industrins gröna omställning

I näringslivsstrategin anges bl.a. att:

- Industrin i Sverige har de senaste åren kraftigt stärkt sitt varumärke och axlar nu en roll som en innovativ sektor med lösningar för en hållbar tillväxt.
- Borlänge kommun utvecklar sin markberedskap för etableringar.
- Stärka Borlänges förutsättningar som logistiknav. Detta genom att verka för uppgradering av de stråk för gods- och persontransporter som löper samman i Borlänge samt genom att förbereda markområden för logistiketableringar.

Alla tre ovan omnämnda åtgärder har en tydlig koppling till översiktsplaneringen. Industrins gröna omställning i Borlänge och Regionen är på stark frammarsch, omställningen sker här och nu. Det skapar ett tryck på Borlänge kommun att möta upp i en rad frågor. Inte minst kopplat till infrastruktur, gods och logistikfrågor, utvecklingen av kombiterminal, ett ökat behov av arbetsplatsmark, energiförsörjning, kompetensbehov och utvecklingen av attraktiva livsmiljöer.

Energiförsörjning

Kommuner har enligt **lagen om kommunal energiplanering** krav på att ha en aktuell plan för kommunens energiförsörjning. Planen kan finnas som en separat plan eller ingå i till exempel en översiktsplan. Planen behöver visa kommunens nuvarande och framtida energibehov utifrån planerad utveckling samt större energianvändare. Planen behöver även visa hur kommunen planerar för att kunna tillgodose behovet med uteslutande fossilfri energi. Borlänge kommun saknar sådan plan, delar ingår dock i miljöstrategin.

Underlaget bör tas fram och ska utgöra grunden i kommunens energiplanering. Planen ska ligga till grund för utbyggnaden och prioritering mellan energislagen. Energiförsörjning har en tydlig koppling till kris- och beredskapsplanering.

- **Solenergi**
För Solenergi behöver kommunen ta fram strategier och förhållningsätt och eventuell lämplig lokalisering av potentiella markområden för solcellsparkar.
- **Vindkraft**

En ny analys om vindkraftens potential i Borlänge behöver tas fram. Till stor del kommer det pågående arbetet med en Regional vindkraftsanalys utgöra ett viktigt underlag i arbetet.

Bostadsförsörjning

Översiktsplanen tillgodoser kraven på bostadsförsörjning genom anvisad markanvändning och mål för planberedskap. Det är fortsatt lämpligt att prioriteringar gällande lokalisering och boendetyper framgår i översiktsplanen. Den kortsiktiga planeringen kring bostadsförsörjning bör ske i bostadsförsörjningsprogrammet då förändringar i marknadsförutsättningar och kommunens demografi har stor inverkan på bostadsbehovet. Kravet på kommunen att analysera det bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden sker lämpligast i bostadsförsörjningsprogrammet. Borlänge kommuns bostadsförsörjningsprogram, antogs 2023-06-20 av kommunfullmäktige.

Digitalisering

Sedan den 1 april 2020 gäller nya bestämmelser kring översiktsplanering, det infördes bl.a. ett krav på att grundragen i översiktsplanen ska redovisas på en karta för hela kommunen. En ny förordning gällande digital översiktsplan kommer att inträda med krav på en digitaliserad och standardiserad plan. En ny ÖP-modell (ÖP 3.0) beräknas vara färdig i början på 2024. Den nya versionen av ÖP-modellen kommer stötta kommunerna med att uppfylla de krav som kommer ställas i kommande regler och i den nationella specifikationen för översiktsplan.

Jordbruksmark

Andelen jordbruksmark som totalt exploaterats i Borlänge enligt Jordbruksverkets rapport "Exploatering av jordbruksmark" åren 2011–2020 är den högsta av länets kommuner med 34 hektar. I Länsstyrelsens i granskningsyttrande till ÖP, 2014 anges att kommunerna inte tillräckligt beskrivit hur jordbruksmarken ska hanteras. I Falu kommuns arbete med FÖP-landsbygd tog Falun fram planeringsinriktningar gällande jordbruksmark. I samband med arbetet med FÖP-Runn har det skett gemensamma insatser mellan Falun och Borlänge för att vidareutveckla och förankra dessa planeringsinriktningar brett i båda kommunerna. Underlaget om jordbruksmark ska inkluderas i en ny ÖP.

Klimatanpassning

I översiktsplanen ska kommunen enligt lagkrav i PBL redogöra för sin syn på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion. Kommunens syn på hur dessa risker kan minska eller upphöra ska ingå. I ÖP, 2014 framgår ställningstaganden och bedömningar inte i tillräcklig omfattning.

Förorenade områden

Översiktsplanen bör innehålla översiktlig information om hur situationen med förorenade områden ser ut i kommunen, samt upplysning om hur man kan ta del av kunskap om föroreningsituationen. Beskrivning och riktlinjer för fortsatt hantering i detaljplanering- och lovgivning ska tas fram. Riktlinjerna bör vara generella.

Dricksvattenförsörjning

Falun och Borlänge har tagit fram ett underlag till kommunernas översiktsplanearbete, **Planeringsunderlag vattenförsörjning, FalunBorlänge, 2022**. Det totala vattenbehovet i kommunerna kommer sannolikt att öka till följd av en växande befolkning och den absoluta majoriteten av alla nyproducerade bostäder ansluts till allmän vattenförsörjning. Befolkningsökningen, och den nyproduktion av bostäder som därav uppstår, medför därför ett ökande behov av vatten till den allmänna vattenförsörjningen. Behovet av vatten till den allmänna vattenförsörjningen kommer dessutom att öka till följd av pågående VA-

utbyggnader i kommunerna, där en del av hushållen med enskilt dricksvatten ska anslutas till den allmänna vattenförsörjningen. För att möta det ökade vattenbehovet inom den allmänna vattenförsörjningen krävs en långsiktig planering. Planeringen behöver ta hänsyn till hur det framtida vattenbehovet ser ut, både i fråga om storlek och lokalisering. Utifrån detta behöver beslut fattas om vilka råvattenresurser som i framtiden ska nyttjas samt hur distributionen ska ske. Det långsiktiga skyddet för dessa vattenresurser behöver även säkerställas i kommunernas översiktsplanering. Utöver att inkludera vissa delar i översiktsplaneringen krävs även integrering av underlaget i olika kommunala styrdokument så som vattenförsörjningsplan och VA-plan.

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen i Dalarnas län har tagit fram en vägledning om hur VA frågorna kan komma in i den översiktliga planeringen. I Borlänge kommuns VA-plan har ställningstaganden om utbyggnad av kommunalt VA tagits fram. I övrigt anger planen en rad kompletterade åtgärder som t.ex. rutin för bygglov och förhandsbesked för områden i avvaktan på kommunalt VA. Delar av VA-planen behöver inkluderas i ÖP.

Dagvattenstrategi

Utmaningarna kring dagvattenhantering har de senaste åren ökat till följd av ökat byggande, översvämningsrisker kopplade till klimatförändringar samt förändrat skyddsbehov för vattenresurser och miljö. Kommunen har tagit fram en dagvattenstrategi, delar av denna behöver inarbetas i ÖP med tillhörande riktlinjer och strategier för dagvattenhantering.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen anger att det är angeläget att Borlänge kommun juridiskt säkerställer befintliga riksintresseområden för kulturmiljövård.

Länsstyrelsen saknar beskrivningar av vilka hot som finns mot kulturvärdena från konkurrerande intressen och vilka möjligheter till positiv utveckling av kulturvärdena som finns i de olika riksintresseområdena. Det är något som i sådant fall bör ingå i översiktsplanen och/eller revideras i FÖP-tätort.

Kommunens kulturmiljöprogram kommer att vara ett bra stöd i ett fortsatt arbete med översiktsplaneringen. Riksintresset för kulturmiljö Torsångsbygden hanteras i vissa delar inom FÖP-Runn i dessa områdesrekommendationer och kapitalet om riksintressen.

Fördjupad översiktsplan Borlänge tätort, 2018

Planen bedöms som aktuell i sin helhet. Dock kommer en ny översiktsplan beröra en del frågor som påverkar FÖP-tätort som t.ex. behovet av integreringen av antagna strategier och program så som miljöstrategin, näringslivsstrategin, trafikstrategin, grönplan, arkitekturprogram, friluftslivsprogrammet m.fl. Särskilt viktigt för tätorten är att inkludera delar av trafikstrategi och arkitekturprogrammet samt kommande grönplan och kulturmiljöprogram.

Det finns även ett stort behov av mer yta för arbetsplatsmark. Det är något som får hanteras i den kommuntäckande översiktsplanen. Vidare finns det ett visst behov av kompletterade riktlinjer för lokalisering av olika målpunkter, främst gällande förskolor och skolor.

Det finns även i vissa fall behov av att ta fram en tydligare utvecklingsinriktning och områdesrekommendation för olika delområden inom Borlänge tätorts FÖP. Det kan ske som fristående planeringsunderlag i form av områdesanalyser eller integreras direkt i

FÖP/ÖP i områdesrekommendationer. Syftet är att ge en tydligare avvägning mellan intressen och vilka utmaningar och behov som finns på specifika platser som t.ex. i Borlänge södra inom FÖP-tätort.

Borlänge södra lyfts fram som exempel med anledning av de särskilda utmaningar som finns i södra delen av Borlänge kopplat till riksintressen, minskat befolkningsunderlag och en åldrande befolkning, minskade underlag till service samtidigt som det finns behov av att förstärka och utveckla offentlig service så som skola. Besöksnäringen i Romme Alpin är en av Borlänges starkast växande näringar. Det finns därmed behov att koppla samman stråk och funktioner i ett större sammanhang.

Tidplan och process för planeringsstrategin

Uppföljning av översiktsplanen och de indikatorer som upprättas i samband med att en ny översiktsplan tas fram ska ske årligen och redovisas till kommunstyrelsen.

En större genomgång och uppföljning av översiktsplan och dess fördjupningar görs inför att en ny planeringsstrategi ska tas fram, dvs. vart fjärde år. Den större uppföljningen av översiktsplan ska finnas tillgänglig efter varje ordinarie val senast under november månad det året valet har genomförts. Arbetet med att ta fram en planeringsstrategi påbörjas första året efter valet och kan med fördel antas samtidigt som en ny strategiskplan/mål och budget antas. Planeringsstrategin ska ha antagits senast 24 månader efter valet.

Innehållet/aktiviteterna i planeringsstrategin arbetas vidare in i ordinarie verksamhet eller så fattas beslut om en ny översiktsplan.

SFS 2020:76, 24 § när kommunfullmäktige har antagit eller ändrat planeringsstrategin ska kommunen inom två veckor från det att beslutet har tillkännagetts, skicka strategin och ett protokollsutdrag med beslutet till Boverket, länsstyrelsen, regionen och de kommuner som berörs, och hålla strategin tillgänglig på kommunens webbplats, tills en ny strategi antas.